

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare numai odată pe lună,
conținând însă un număr dublu de
pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
Advocați 500 Lei pe 1 an
Magistrați 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu 30 Lei
Un număr dublu 35 Lei
Un număr vechi 40 Lei

Administrația: Str. Iuliu Maniu No. 3
(Radio Reclame România S. A.) unde
se primesc abonamente și orice ce-
reri de adf. Telefon 630
Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53

Director, Fondator și Redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Pro Decanul Baroului avocaților
din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Bulgăraș-Popov Ad. Gr.
Avocat Contencios CFR Cluj

Ceaur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașiu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Docan P. George
Consilier la Curtea de Apel din București

Dolj I. Ionescu
Președinte la Consiliul legislativ

Ellpescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Hașeganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurițiu
Profesor universitar pensionar

Leon N. Gheorghe Dr.
Profesor la Universitatea din Cluj

Maria Alexandru
Prim președintele Curtii de Apel
Timișoara

Mănescu Ion
Președinte la Curtea de Apel Cluj

Micșa Pompei
Prim președintele Curtii de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Primprocuror la Tribunalul Brăila

Petrescu F. Vasile
Primpreședinte Tribunalul Gorj

Popp Romulus
Prim președintele Curtii de Apel
Brașov

Poruțiu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Procuror general la Curtea de Apel din
București

Dem. Tigofanu
Magistrat

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Ulvineanu Alexandru
Consilier la Curtea de Apel Cluj

Vioreanu P. Ioan
Judecător tribunalul Cluj

C O N T I N U T U L

1. Concursul execuției mobiliare civile și al execuției
mobiliare fiscale

de *Liviu Teclu*.

2. Chestiunile de fapt înaintea instanței de Recurs I

de *Dr. Muntean*

3. Salariile Magistraților

de *Dr. Partenie Crișan*

5. Rezumate de Jurisprudențe

**Banca
Ardeleană și
Cassa de Economii
S. A. R.**

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată în anul
1894

Este cointereseată cu: Banca Chris-
soveloni, București și Banca Comer-
cială Ungară din Pesta, Budapesta

Sucursale:
Arad, Brașov, Oradea, Sibiu,
Târgu-Mureș, Turda

**CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA
DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIAȚA UNIRII**

Capitaluri
proprii Lei
77.000.000

7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOSĂN.

Efectuază
avantajos
orice ala-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

BCU Cluj / Central University

**BANCA
CENTRALĂ**

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și devize - Execută tot
felul de tranzacțiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

Capital: Lei 50,000.000
Fonduri: Lei 20,000.000

Legături directe cu America!

Industria Sârmei S. A. Cluj

Fabrica:
Câmpia-Turdei

Fabricăm: Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe,
Cue de tot felul, Sârmă arsă, arămită, Sârmă
de oțel, Arcuri de mobile, Sârmă
ghimpată, zincată, Agrafe.

Telefon: 4-40, 3-47 -- Adresa telegrafică: „Ferrum“ Cluj

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare numai odată pe lună, conținând însă un număr dublu de pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
Advocați 500 Lei pe 1 an
Magistrați 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu 30 Lei
Un număr dublu 55 Lei
Un număr vechi 40 Lei

Administrația: Str. Iuliu Maniu No. 3
(Radio Reclame România S. A.) unde se primesc abonamente și orice cereri de adf. Telefon 630
Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53

Concursul execuției mobiliare civile și al execuției mobiliare fiscale

Procedura de execuție specială stabilită în favoarea fiscoi prin legea pentru urmărirea și perceperea veniturilor statului din 1 August 1921 nu are aplicație când înainte sau după sechestrul fiscoi, asupra aceluiași obiect, alți creditori particulari au pornit procedura de execuție. În acest caz fisco devine un sechestrant obicinuț și ca atare se alătură procedurii începută de creditori, păstrând bineînțeles privilegiul creanței sale.

In fapt:

Creditorii de orice fel chirografari sau privilegiați ai unei persoane după ce au pornit execuțiile din timp, au făcut toate diligențele cerute de legea execuțională, în vechiul regat cerute de codul de procedură civilă, și au obținut fixarea termenului de licitație ridicat la valoare de drept, se deplasează cu portărelul la fața locului pentru ținerea licitației, dar odată ajunși află cu surprindere că cu o zi mai înainte toate mobilele sechestrate de ei și cari urmau să fie licitate, au fost deja vândute de fisco, pentru plata unei contribuții directe oarecare, fără ca portărelul sau vreunul dintre creditori să fi fost măcar instiintat despre aceasta.

Dispozițiile de publicitate stipulate de art. 27 din Leg. pentru urmărirea veniturilor publice, sunt insuficiente și nu prezintă nici o garanție pentru creditori civili, deoarece pe de o parte nu se fac printr'un organ de publicitate răspândit, că se fac prin afisare în interiorul comunei și astfel numai acei creditori și eventuali cumpărători cari locuiesc în aceiaș comună cu urmărirea, pot lua cunoștință de execuția fiscoi, iar pe de altă parte neindeplinirea publicațiilor din partea fiscoi nu are nici o sancțiune.

În adevăr conform art. 34 legea de urmărire dreptul de contestație al urmăritului expiră la 10 zile dela data înmânării sau afisării procesului verbal de sechestr, iar conform art. 27 din aceeaș lege, publicațiile de vânzare se fac după trecerea de 15 zile dela data dresării procesului verbal de sechestr, deci după ce dreptul de contestație al urmăritului a încetat. Cu alte cuvinte, chiar dacă urmăritul ar fi de bunăcredință și ar dori re-

spectarea publicității, el nu are dreptul să o pretindă.

Tot conform art. 34 Legea de urmărire, dreptul de contestație al terților interesați, cum în speță sunt creditorii urmăritori expiră în momentul vânzării. Deci creditorii urmăritori cari în lipsă de publicații eficace sau chiar în lipsă totală de publicații, nu au putut afla despre urmărirea fiscală, de cât prin efectuarea licitației, după consumarea faptului, nu au nici ei vreun mijloc de protest pentru că conform art. arătat dreptul lor de contestație expiră înainte de a se fi născut.

Am analizat aci aceste dispoziții ale legii de urmărire fiscală pentru a pune în vedere un punct important al discuției: *în materie de urmărire fiscală nu există publicitate.*

Lezarea creditorilor particulari prin intervenirea unei urmăriri fiscale apare deci evidentă: mobilele sechestrate de ei cu toate garanțiile legale se pierd în urma unei licitații fără publicitate. Datornicul profitând de absența creditorilor și de lipsa de publicitate, rescumpără prin persoane interpușe și pe prețuri de nimica întreaga avere pusă în urmărire. Dreptul de gaj al creditorilor să găsește desființat prin faptul vânzării și titlul de proprietate printr'o mică deplasare atacabilă numai pe cale penală, să găsește purgat de orice sarcină și restabilit în persoana intermediarului.

Este drept că fisco pe aceasta cale își acopere în mod rapid pretențiunile sale pentru dările restante, dar după cum am văzut, aceasta se face cu sacrificarea totală a creditorilor civili.

Este încă interesant de observat că oricărui datornic îi stă în putere să provoace execuția fiscoi; pentru aceasta nu are decât să rămână în restanță cu un impozit direct oarecare și fisco în mod automat va proceda la efectuarea gradelor de urmărire.

Dar problema în miezul ei este mai restrânsă și mai obiectivă juridicește: urmează să dovedim că procedura fiscoi în cazul concursului între execuția mobilă civilă și execuția mobilă fiscală, este ilegală.

Execuția fiscală se bazează în întregime pe dispozițiile legii pentru perceperea și urmărirea veniturilor statului din 1 August 1931.

După examinarea acestei legi din toate punctele de vedere bazate pe însăși dispozițiunile ei, suntem siliți a trage concluziunea că ea nu are nici o aplicațiune în cazul concursului de execuțiuni.

În primul rând din punct de vedere material, al fondului dreptului, legea de urmărire are o singură dar importantă dispozițiune în art. 24: „Statul, județul și comuna au privilegiul înainte de orice datorie particulară pentru veniturile de orice natură și amenzi, asupra întregii averi a debitorului, mobilă și imobilă”.

Fiscul are deci dreptul de a să îndestula cu întâietate față de ceilalți creditori sau, pentru a întrebuițat termenii tehnici adequați procedurii de execuție: conform art. 24 creanța fiscoasă va trebui seriată înaintea ori cărei alte creanțe. Dar acest drept al fiscoasă, pe care Matei Cantacuzino îl numește exorbitant, nu are el nici o limită, nu este el nici odată paralizat de alte drepturi mai puternice?

La aceasta răspunde pentru vechiul regat art. 1725 Cod. civ. iar pentru Ardeal, art. 189 Legea LX din 1881 și art. 35 din Legea LIII din 1912.

Conform art. 1725 Cod. civ. din vechiul regat: „tezaurul nu poate obține un privilegiu în contra drepturilor persoanelor al treilea dobândite mai înainte”. Cu alte cuvinte, dreptul de amanet ce decurge din calitatea creanței trece înainte creanței fiscoasă, care în momentul constituirii aceluși drept de amanet încă nu se născuse, fiindcă darea nu era încă exigibilă. (Matei Cantacuzino-elemente de drept civil pagina: 545.)

Nu poate fi discuțiune că art. 1725 c. c. ar fi fost scos din vigoare prin dispozițiunile Legii din 1 August 1921, deoarece acest articol stabilește o regulă specială aplicabilă la cazul restrins mai sus arătat, pe când Legea din 1 August 1921 enunță prin art. 24 o regulă cât se poate de generală și este principiu de drept că: Lex posterior generalis non derogat legi priori speciali. Dealtfel art. 1725 Cod. civ., are tocmai caracterul unei norme de interpretare în vederea unor viitoare legi fiscale și deci nu ar putea fi scos din vigoare, decât tot de o lege cu caracter similar, nici de cum însă prin dispozițiunea generală a art. 24.

Conform articolelor 189 din Legea LX din 1881 și 35 din Legea LIII din 1912 creanța fiscoasă vine în urma cheltuielilor urmăritorilor ivite cu licitația, cu desbaterea serială, a cheltuielilor și taxelor curatorului de sechestru. Același drept de prioritate față de fisc a acestor cheltuieli este stabilit în vechiul regat de art. 1731 Cod. civ., în măsura în care fiscul a profitat de ele (Matei Cantacuzino același volum pagina 545). Aceste dispozițiuni nu au fost scoase din vigoare de Legea urmărire și perceperea veniturilor Statului, deoarece cheltuielile mai sus specificate nu pot fi considerate ca datorii particulare ci ele sunt avansuri făcute pentru realizarea licitației.

Dacă fiscul are drept la o procedură gratuită, nu e mai puțin adevărat că creditori particulari

cari au fost nevoiți a face aceste cheltuieli în vederea efectuării licitației, nu pot pierde prin aceasta beneficiul care conform legilor mai sus arătate le este asigurat, de a trece aceste cheltuieli făcute înaintea creanței fiscoasă.

În rezumat fondul dreptului fiscoasă nu este de așa natură în cât să excludă fără discuțiune orice pretențiune particulară, îndată ce s'a ivit concursul de execuțiuni desbaterea serială devine necesară; la aceiași masă cu toate creanțele fiscoasă are o întâietate relativă pe care este chemat să o susțină.

Dar nu numai din punct de vedere al fondului dreptului, ci Legea de urmărire cuprinde o serie întreagă de dispoziții procedurale din cari se vede că legiuitorul la alcătuirea legii nu a avut în vedere decât cazul în care asupra unor anumite obiecte fiscoasă ar fi singurul urmăritor și că de îndată ce concursul de execuțiuni să ivește, procedura fiscoasă devine inaplicabilă.

Astfel art. 30 Legea de urmărire dispune că după licitare prisosul obiectelor nevândute și prisosul banilor rezultați din vânzarea obiectelor licitate să se elibereze în mâna datornicului, ori, aceasta este inadmisibil în cazul când asupra acestora mobile au fost înființate și alte sechestre.

Apoi, conform legilor de execuție civilă obiectele sechestrate pot fi depozitate, închise, pecetluite, date în custodia unui curator răspunzător penalicește. Poate fiscul să rupă pecetiile și să desființeze măsurile de siguranță introduse de agenții executorii competenți? Nicăeri Legea de urmărire nu imputernicește pe agenții fiscoasă să desființeze sechestrele introduse în mod legal. Acest argument este suficient el singur pentru a învedera temeinicia susținerilor noastre.

Art. 76 din Legea LX din 1881 și art. 420 din procedura civilă a vechiului regat dispun că mutarea obiectelor sechestrate în virtutea acestor legi nu se poate face, decât cu ordinul judecătorei. Poate fiscul intervenind posterior să mute obiectele fără ordinul judecătorei?

Conform art. 94 Legea LX din 1881, judecătoria sesizată cu acțiunea de escindere a terțului ce revendică dreptul de proprietate asupra obiectelor sechestrate, este obligată să citeze la desbaterea acțiunii pe toți cei ce până la termenul de desbatere au introdus noi execuții, pentru că drepturile escindătorului să se judece față de toți urmăritorii. Dacă fiscul nu anunță judecătorei sechestrul ce la introdus, el nu va putea fi citat și sentința se va aduce în lipsa lui. În cazul că acțiunea de escindere sau în vechiul regat contestațiunea enunțată de art 399 proc. civ., se admite prin sentință judecătorească definitivă, poate fiscul să ignoreze aceasta sentință și să continue procedura sa specială cu desconsiderarea dreptului câștigat al terței persoană revendicante?

Iată dar că și din punctul de vedere formal procedura fiscoasă stabilită de Legea de urmărire din 1 August 1921 apare ca inaplicabilă în cazul concursului de execuțiuni.

Este evident că legiuitorul a comis o gravă omisiune când a trecut cu vederea cazul care intervine cel mai frecvent în practică și nu a stabilit norme de execuție decât pentru ipoteza când fiscul ar fi singur următor. Conform principiilor de interpretarea legilor, pentru remedierea acestei omisiuni, altă soluție nu există, decât aplicarea dreptului comun. De îndată ce concursul unei execuții civile cu al execuției fiscale se produce normele procedurii fiscale stabilite de Legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor Statului încetează de a avea aplicațiune și fiscul ca orice creditor sechestrant se va alătura execuției civile puse în curgere, așteptând desbaterea serială pentru a-și valorifica drepturile sale. O interpretare contrarie duce nu numai la încălcarea legilor de execuție silită în vigoare, dar și la sacrificarea complectă a creditorilor particulari, ceea ce este sigur că nu a fost în intențiunea legiuitorului din 1921.

Turda, la 14 Martie.

Liviu Teclu,
judecător la Judecătoria
Mixtă Turda.

Chestiunile de fapt înaintea instanței de Recurs!

Cu ocaziunea unei desbateri la Inalta Curte de Casație, unde nu de mult am susținut un recurs civil, după terminarea desbaterii, pentru care dl. Președinte limitase timpul, pentru care în schimb înalții Consilieri au acordat toată atențiunea dl. Lor, și după fixarea unui termen pentru pronunțare, la plecarea colegului meu adversar crezându-se evident mai experimentat sau mai competent față de un coleg „provincial”, cu accentul unei superiorități binevoitoare a ținut să-mi atragă atențiunea, că înaintea Inaltei Curți, nu se discută decât chestii de drept sfătuindu-mă, ca chestiunile de fapt să le las acasă.

Obosit și grăbit cum eram — erau deja orele 18 — am răspuns confratelui meu mai tânăr — să-nțelege tot așa de binevoitor — că chestiuni pur de drept să tratează numai la Universitate, iar nu la instanțe civile, unde tocmai starea de fapt a spețelor este, în aproape toate cauzele cari să judecă, de prima importanță.

Nu știu cu ce impresiune l'am lăsat pe colegul despre mine. Eu am trebuit însă să meditez încă asupra felului, cum referitor la unele chestiuni de zilnică actualitate și de suficientă importanță se statuează categoric prin locuri comune, nu numai de către persoane singulare, ci de regulă și de către înalte autorități, fără a mai admite vreo discuțiune.

Iată și onoratul confrate adversari în sentințioasa sa lecție, ce a ținut să mi-o dea, de fapt a exprimat un punct de vedere general, în urma căruia avocatul înaintea Inaltei Curți de Apel,

când aceasta judecă un recurs, aproape mai totdeauna este intrerupt, dacă se ocupă de chestiunea de fapt, fără să aibă posibilitatea — sau curajul — să mai discute asupra acestui punct de vedere.

Consider deci de foarte mare importanță de a analiza odată chestiunea, — care de altfel a mai fost sesizată și de altă dată însă fără o discuție juridică până la sfârșit, — dacă înaintea instanței de recurs la Inalta Curte resp. la Curtea de Apel, se mai poate discuta asupra stărei de fapt a procesului ajuns în recurs, și anume pe temeiul legii, care singură are azi menirea de a reglementa în această privință — în baza legii Curții de Casație din 20 Decembrie 1925.

Vorbim numai de procesele civile (comerciale).

Până la punerea în aplicare a legii Curții de Casație la 20 Dec. 1925 partea referitoare la recursul în Casare-a proc. civ. în vigoare în Ardeal, abrogată acum prin art. 81 l. C. C. nu a lăsat nici un dubiu. Pe lângă fixarea principiului că „instanța de revizuire revizuește (iată și termenul exact juridic în loc de „recurs” pe care pr. civ. ard. îl folosește numai pentru mijlocul de atac contra incheierilor susceptibile de un atac mijoc de atac; iată revizuirea, pe care azi o folosim acolo unde nu mai este vorba de o simplă „revizuire” ci de o nouă desbatere a unui proces definitiv rezolvit în baza unor împrejurări și dovezi noi, produse cari au scopul de a schimba starea de fapt și de drept adecă de o înnoire de proces) va să zică: pe lângă fixarea principiului „că instanța de revizuire (recurs) revizuește sentința instanței de apel în baza stărei de fapt fixate în aceasta” aici se mai spune că „atacul îndreptat contra stărei de fapt, cum a fost stabilită în sentința instanței de apel, să poate lua numai atunci în considerare dacă acela s'a făcut în recurs” și evident numai în baza pieselor dela dosar. Și exactitatea sau neexactitatea stărei de fapt stabilite, o poate foarte bine revizui instanța de recurs, dacă sa violat dispozițiunea legală referitor la stabilirea stărei de fapt — d. e. art. 270, 368, 371, 327 pr. civ. ard. — ori sau tras concluziuni de fapt evident greșite ori sa statuat cu denaturarea pieselor dela dosar. Așa vorbește art. 534 pr. civ. ard. și în art. 345 să mai lămurește, că fapte sau dovezi înainte instanței de recurs sunt — bineînțeles dacă au fost invocate în cererea de recurs — numai atunci admisiibile, dacă se referă la împrejurări cari trebuiesc observate din oficiu de către instanțe, ori servesc pentru dovedirea violării unor norme de procedură din partea instanței de apel”. În fine precizând pr. civ. în alin. ultim din art. 534 că în afară de cazurile mai sus amintite (ale art. 535) instanța de recurs ea însăși nu poate stabili starea de fapt în baza aprecierii sau desbaterilor, dispune în art. 543 felul cum poate hotărâ: 1. Statuează ea însăși în fond când starea de fapt este lămurită; 2. desfintează hotărârea instanței de apel și pronunță în locul acesteia — în cazul art. 535 — deciziu-

nea corespunzătoare sau 3. casează în întregime sau în parte hotărârea instanței de Apel cu trimitere.

Să precizăm acum felul cum se prezintă chestiunea dela 20 Dec. 1925 încoace, adică în baza legii Curții de Casație.

Înainte de toate această lege nu limitează motivele de recurs într'un proces civil, ci doar menționează exemplificativ în art. 30 că, casarea unei hotărâri se poate cere și în împrejurările înșirate în punctele 1—9, cere însă întocmai ca art. 527 pr. civ. ard. formularea acelor motive.

Cu nici un cuvânt nu amintește legea Curții de Casație, că starea de fapt a sentinței instanței de apel ar fi — măcar în principiu, cum a făcut-o art. 534 pr. civ. ard. — baza judecării recursului. Din contră din art. 53, unde se prevede o excepție dela principiul casării cu trimitere dându-se dreptul instanței de recurs de a statua ea însăși în fond, „de câte ori este vorba de o simplă aplicație a legii la fapte constatate cum ar fi cazurile etc.” să învederează clar, că această excepție poate avea loc numai „când nu se cere o verificare de fapte nici examinarea unor elemente noi de probațiune și aprecierea lor deosebită” în care cazuri instanța de recurs bineînțeles poate casa numai cu trimitere.

Nu mai încapă îndoială că prin menționarea posibilității de a se cere, — natural de către recurent — astfel de lucruri, se arată precis că legea Curții de Casație nu numai asupra verificării faptelor dela dosar dar chiar și asupra unor noi elemente de probațiune admite discuție în recurs, merge adică chiar mai departe decât art. 534 din pr. civ. ard.

Chiar și în raportul domnului senator Botez care a însoțit legea la senat, se precizează, — evident în legătură cu art. 53 din l. C. C. — ca „Ori de câte ori ar fi vorba de nevoia unei verificări de fapt ori de aprecierea din nou a unui reglement de probă” (textul art. 53 vorbește de elemente noi de probațiune) „competința Curții de Casație de a statua ea însăși după casare încetează și regula generală după care casarea se face cu trimitere își reia imperiul”.

Trebue așadar să constatăm, că legea Curții de Casație dă recurentului posibilitatea cea mai largă de a discuta înaintea instanței de recurs starea de fapt din punctul de vedere a corectei sau greșitei stabiliri a acesteia din partea instanței de apel.

Mai mult: admite chiar invocarea unor elemente noi de probațiune în recurs.

Asta de altfel este și un lucru firesc (nu este locul să discutăm partea practică, pentru soluționarea pricinii, a posibilității invocării unor dovezi noi în recurs, considerând că actuala lege a Casației spre deosebire de cea abrogată din vechiul regat, nu caută numai înlăturarea viciilor de formă, ci stabilirea dreptății materiale, pentru care înalta instanță de recurs este chemată să garanteze cu toată autoritate ei în pricinile pentru care

nu mai există altă instanță superioară). Cum ar putea să îndeplinească această înaltă misiune, dacă ar trebui să primească, fără posibilitatea unei critici o stare de fapt a instanțelor de fond, drept infailibilă și îndiscutabilă.

Știm doar cu toții cât se greșeste la construirea sau reconstruirea stărei de fapt între părțile litigante.

Ar putea fi cazul numai atunci când de drept instanțele de fond ar fi suverane — cum adeseori să aude spunându-se de către reprezentanții părților în pledoariile lor, când intenționează să măgulească completul — în stabilirea stărei de fapt.

„Suveran” înseamnă independent, fără control și drept de atac. Nimic mai departe de sistemul judecării în fața instanțelor judecătorești de cât suveranitatea în facultatea, de a stabili o stare de fapt (nu vorbim de Curtea cu Jurați sau de arbitrage). Toate procedurile conțin norme precizate de urmat la această stabilire. În deosebi conform art. 270 procedura civilă Ardeleană instanța de fond are nu numai să aprecieze cu diligență întregul material de probațiune, dar i se impune chiar, ca „motivele pentru cari și-a format o convingere sau pentru care găsește insuficiente mijloacele de probațiune sau a omis vreunul oferit departe, să fie bine detaliate în sentința pronunțată”.

Prin urmare aceste motive trebuie să poată rezista unei critici juridice și nu au voie să fie numai considerente la aparență sau să conțină lacune, să neglijeze împrejurări esențiale, să tragă concluziuni grave din fapte irelevante, sau să fie în conflict cu legea.

Din acest punct de vedere instanța de recurs trebuie să le poată controla atunci, când recurentul o sesizează pe aceste motive sau când afirmă că starea de fapt este stabilită de instanța de fond, (de apel) în mod arbitrar și cu violarea normelor procedurale, în consecința cu exces de putere, sau se bazează pe o eroare grosieră de fapt (art. 30 p. a. l. c. c.). În toate aceste cazuri recurentul nu mai prin analizarea elementelor stării de fapt, de probațiune va fi în stare să dovedească instanței de recurs afirmațiunile sale referitor la modul greșit de a fi stabilit instanța de fond (apel) starea de fapt și a convinge instanța de recurs despre violarea de lege procedurală, despre excesul de putere, prin care s'a putut stabili o stare de fapt neexactă în sentința atacată.

Natural că în cazul când instanța de recurs înțelege că recurentul are dreptate, ea va casa sentința atacată cu trimitere la instanță de fond, cărei va da îndrumări referitor la punctele cari cer fie o verificare de fapte fie o apreciere deosebită a unor elemente de probațiune sau o examinare a unor elemente de probațiune noi.

Discuția fondului nu poate să fie așa dar, fără doar și poate, o chestiune închisă în fața instanței de recurs.

Dr. Muntean,
pro-decanului Baroului Sibiu.

Salariile Magistraților

Publicăm memoriul d-lui Prim Președinte al Tribunalului Sibiu, prezentat d-lui ministru al Justiției și Curților de Apel, trimis și nouă prin adresa Nr. XX Prs. 118-931, în care se oglindesc demonstrate nevoile magistraturei române și dreptul acestei clase la un trai cuviincios.

Un memoriu la fel ne-a fost trimis și de către dl. Prim Președinte al Trib. Ciuc, care în esență oglindește același fond ca și memoriul ce publicăm.

Dacă omul prin simplul fapt că s'a născut, are dreptul la viață și pentru a și-o putea susține, prin munca sa de toate zilele trebuie să-și câștige echivalentul acoperirii necesităților sale și ale familiei și dacă în anii care au urmat războiului, funcționarea, dată fiind scumpetea vieții, a avut de suportat multe privațiuni, din cauza desechilibrului între leafa primită și acoperirea costului strictei necesități, aceia însă care a avut mai mult de îndurat, a fost magistratura.

Acei care au misiunea de a împărți semenilor dreptatea, jus suum cuique tribuere, printr'o vitregie a soartei, se găsește însetoșaji de dreptate, celor ce cu gramul li se drămuște.

De unde înainte de război un judecător la oraș avea 462 lei, iar unul la țară 600 lei, iar un președinte de tribunal 700 lei primitori, de la 1919 încoace grație diferitor curbe de salarizare, leafa magistraților, față de a celorlalți funcționari s'a tot micșorat, ajungând astăzi, în urma aplicării curbei de sacrificiu, egală cu a unor funcționari din administrație, cu atribuțiuni de minimă însemnătate.

Această stare de lucruri însă lovește pe magistrat de două ori în demnitatea sa: în moralul său, devenind egal prin salarizare cu funcționari mult inferiori lui și dacă această capitis diminutio este pur sentimentală, cel de al doilea inconvenient este de natură mult mai gravă: leafa ce el astăzi o primește, este mult prea mică pentru a putea fi în stare ai acoperi cheltuielile zilnice.

Magistratura sibiană, tribunal, parchet și judecătorie, adunată în ziua de 28 Februarie 1931, pentru a lua cunoștință de apelul magistraților județului Ciuc adresată Excelenței Voastre și după care o copie se alătură, luând în discuție acest apel, l'a găsit că oglindește în mod real starea precară a magistraturei și în consecință și l'a insușit în totul, încercând a stăruii pe lângă Excelența Voastră, alături de colegii din Ciuc, întru realizarea concluziunilor din el.

Și pentru a ilustra mai mult dreptele susțineri ale colegilor din Județul Ciuc, vom încerca a stăruii în faptul, că toate celelalte bresle de funcționari în timpul liber au posibilitatea a mai presta diferite servicii compatibile cu specialitatea meseriilor lor și deci a mai câștiga bani, cari adăugați lefei, să poată face față cerințelor; un medic dă consultații, un inginer poate presta servicii la o uzină sau la particulari, un profesor dă ore la pesioane, particulari sau licee particulare, un avocat din contencios face și clientela particulară, un funcționar de Finanțe aranjează registre la comercianți, un militar are diferite misii și însărcinări, unii funcționari având ore suplimentare retribuite, iar alții în limitele legii cumulului având mai multe însărcinări. Singur magistratul nu este avizat decât la leafa sa din stat. În acest caz rațiunea ar trebui să ducă la concluzia,

că leafa ce un magistrat o primește și care este unica resursă de trai pentru el, ar trebui așa fel calculată, ca să-i fie suficientă și existenței lui și a familiei, și să-i îngăduie a duce și o viață în societate potrivită situației sale și demnității herminei.

La discuția legii curbei de sacrificiu în Parlament s'a spus că micșorarea lefei va duce la eftinirea traiului, principiu în complectă discordanță cu legile economice, pauperismul nedând nici odată decât rezultate negative. Dar după trei luni de zile de trai sub vitregia curbei de sacrificiu, magistratul nu plătește astăzi mai eftin nici cutia de chibrituri, nici biletul de tren, nici masa la restaurant, nici chiria, nici cărțile și reviste de drept și nu i s'au redus nici impozitele, nici taxele școlare pentru copii, și nici celelalte greutăți, iar ca o ilustrare în negațiune, Regia a urcat prețul tutunului, iar Poșta e pe cale de a o imita.

În astfel de împrejurări, un magistrat cu leafa ce astăzi o primește, cum va putea trăi și va putea fi în stare a-și acoperi toate exigențele vieții? Și cum susținerile fără argumentări rămân simple vorbe, să ne fie îngăduit, Domnule Ministru, a expune, cu titlul de exemplu, bugetul lunar al unui magistrat:

Până la 1 Ianuarie 1931, primea în mână: un prim președinte 17.513 lei, un președinte 15.716 lei, un judecător 12.360 lei.

După aplicarea curbei de sacrificiu primesc: primul 13.063 lei, secundul 11.873 lei, iar cel de al treilea 9510 lei.

Dacă din aceste sumi se scade impozitul global, și chiria, pentru primul: 1300 plus 5000 lunar, pentru secundul 1000 plus 4000, pentru cel de-al treilea, 800 plus 3500 lei lunar, rămâne primului președinte 6763 lei, președintelui 6873 lei și judecătorului 5210 lei din care să-și întrețină casa în timp de o lună de zile.

Socotind apoi salariul servitoarei 100 lei, costul lămpilor pe lună 600 lei, iluminatul 200 lei, masa pentru cel puțin 3 persoane 4000—5000 lei, diferite alte mici cheltuieli 100 lei lunar, fac un total de minimum 6800 lei. Raportând această sumă la cea rămasă disponibilă de mai sus, vedem că cu leafa ce un prim președinte o primește lunar, pentru a face față minimilor nevoi ale casei, va trebui să mai pună din banii proprii 100 lei, iar un judecător să cheltuiască peste leafă 1600 lei.

Dacă se ține seamă că magistratul este familist, că pentru el, soție și copii trebuiesc haine, ghete, cărți, medic, farmacie, cărți și reviste de drept, etc., și exceptând orice distracție, teatru sau cinematograf, se va putea înțelege ușor cu cât trebuie să depășească lunar magistratul peste leafa de azi, pentru a putea trăi. Și cum un magistrat, n'are alte venituri, iar alt câștig nu poate avea, pentru a putea face față strictului necesar vieții, va trebui să trăiască numai din împrumuturi, devenind sclavul băncilor sau al cămătarilor; cum însă necesitățile nu iartă, magistratul ne având posibilitatea să-și plătească datoriile la timp, ministerul va avea posibilitatea în curând să constate paradoxala situație ca un judecător să judece și să condamne pe judecător pentru neplata la timp a datoriilor contractate.

Nu trebuie scăpat din vedere nici numărul mare de magistrați, cari contând pe leafa ce o primeau până la 1 Ianuarie 1931, au avut nenorocita ideie de a-și construi case de locuit cu bani de împrumut, sperând a-și putea

achita datorita din prisosul economisit din leafa lunară, și care astăzi se găsește complet descoperiți, prin reducerea lefii în mod atât de simțitor.

De altfel, în treacăt fie zis, nici într-o țară din Europa unde s'au aplicat curbe de sacrificiu, nu s'a recurs la cote atât de urcate, ci s'a avut în vedere stabilirea cotelor pe baza coeficientului de efinire deja constatat.

Despre lefurile funcționarilor judecătorești nici nu mai e nevoie să amintim, simplele sume ce ei le primesc, vorbind îndestul dacă ajung adesea să acopere numai costul hranei familiei.

Dacă magistratura dela război încoace a ajuns mai mult o carieră de sacrificiu, nimeni însă nu poate pretinde unui magistrat alături de sacrificiul de sine și sacrificiul familiei sale.

Și când dela mic până la mare în încurcături la magistrat apelează, și când particularul ca și statul în mâna judecătorului își încredințează avutul, demnitatea și siguranța, cu ce calm și cu ce liniște sufletească va mai fi el în stare să judece o situație a altuia, de care el însuși este desmoștenit.

Dintr'un tablou alăturat, în care în statul de leafă al funcționarilor primăriei orașului Sibiu sunt luate câteva poziții cu titlu de exemplu, însă la care leafă curba de sacrificiu nu se aplică, dar se adaugă în plus câte 1000—3000 lunar spor de chirie proporțional lefei, iluminat gratuit și lemne cu preț redus, se va putea vedea că secretarul primăriei și directorul serviciului (?) primesc lunar câte 23.420 lei plus chirie de câte 3000 lei, adică aproape cât un prim președinte de Curte de Apel; șeful de serviciu dela percepția comunală sau dela serviciul de constatare primesc lunar câte 18.950 lei plus chirie, adică aproape ca un președinte de secție la Curte, un șef de birou dela serviciul casieriei primește 12.310 lei plus chirie, adică mai mult ca primul președinte al tribunalului, care este șeful justiției din întreg județul; sub-șeful de birou dela percepția comunală are 9780 lei plus chiria, adică atât cât președintele secției a II-a a Tribunalului, intendentul serviciului de curățit gunoier primește 8500 lei plus chirie, adică mai mult ca un judecător, un impiegat primește 5820 lei plus chirie, adică mai mult ca un supleant sau ajutor de judecător, iar camerierul și ușierul primesc câte 4335 lei plus chirie, adică egal în leafă cu grefierul tribunalului și cu 300 lei mai mult decât contabilul tribunalului.

Și dacă se are în vedere că acești funcționari comunalii nu au nici pe departe obligațiile în societate ce le au magistrații prin poziția lor socială, și le sunt impuse și dacă se ține seamă că acești funcționari prin nimic nu pot fi puși alături de magistrații cu cari prin leafă totuși se alătură, Excelența Voastră, va putea înțelege cât doliu acopere hermina robei și câtă amărăciune este în sufletul magistratului ce-și muncește continuu mintea pentru a isbuti să facă față cheltuelilor, cu o leafă mult mai mică ca ele.

Exemplul expus mai sus se poate repeta și cu funcționarii superiori dela C.F.R., și dela Finanțe, și dela Poștă, și dela Muncă, etc., cum și cu ofițerii care au ordonanță, lemne și celelalte necesare casei, cu preț redus, plus alte avantaje în deobște cunoscute, fapt ce duce la concluzia, că magistratura este așa fel retribuită în urma aplicării curbei de sacrificiu, că nu mai este în stare a putea trăi.

Dacă magistratura înainte de război constituia elita intelectualității retribuite, dacă magistratura constituie în stat acel fundamentum regnorum, și dacă magistraturii potrivit legii de organizare și a misiunii sale îi este impusă în societate anumite exigențe, pentru a putea să-și mențină această demnitate neîntinată, îi trebuie asigurată posibilitatea de a putea trăi, lucru ce astăzi îi lipsește.

Cum însă votarea legii de organizare a magistraturii, care ar putea stabili salarizarea magistraților pe alte baze, va mai necesita timp, respectuos ne îngăduim a ne adresa Excelenței Voastre, șeful suprem a întregii magistraturi, pentru facerea demersurilor necesare în vederea scoaterii magistraturii și a funcționarilor judecătorești de sub curba de sacrificiu, putându-și primi astfel lefurile, ce le aveau până la 1 Ianuarie 1931.

Primiți, vă rugăm Domnule Ministru, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni ce vă păstrăm.

Sibiu, 7 Martie 1931.

Dr. Partenie Crișan
Prim Președinte la Trib. Sibiu

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

Contravenție la legea pentru organizarea corpului veterinar. Dacă valabilitatea pr. verbal de constatarea contravenției depinde sau nu de iscălitura unui martor. Soluție negativă.

Motive: Zambal Francisc agricultor în comuna Urziceni este dat în judecată, pentru că în luna Maiu 1930, a castrat mai mulți armăsari, proprietatea lui Boroș Aurel și soții din comunele Porțița și Vezendiu, județul Sălaj.

Contravenientul a interogator a recunoscut fapta imputată și descrisă în procesul verbal dressat de medicul veterinar al circumscripției Carei, în ziua de 16 Maiu 1930 sub No. 146-1930, predând că a făcut castrarea atât din prietenie cu proprietarii, cât și contraprestație a unor servicii făcute de aceștia dânsului cu carul.

Reprezentantul contravenientului a ridicat excepțiunea de incompetență judecătorei în prezenta cauză, predând, că în conformitate cu art. 76 al legii poliției sanitare veterinare, modificatoare publicată în M. O. Nr. 5-1926, judecarea în primă instanță a contravențiunii săvârșită de inculpat este de competența directorului general al serviciului Zootehnic și sanitar veterinar și cu drept de apel la Tribunalul județului în care s'a săvârșit infracțiunea.

În fond a cerut anularea procesului-verbal nefiind iscălit de doi martori.

Apărarea reprezentantului contravenientului este greșită atât în formă, cât și fond.

In formă: Legea de poliție sanitară-veterinară, precum și regulamentul acestei legi dispune asupra conservării și distribuirii cărnurilor și produselor animalice, iar nici decum asupra contravențiunilor săvârșite prin exercitarea ilicită a medi-

cinei veterinare, cum e în speță castrarea de amăsar. La judecarea acestei contravențiuni deci neputându-se aplica decât numai legea de organizare a corpului veterinar, evident că singur descripțiunile acestei legi se vor lua în considerare, iar nu modul de judecată prevăzut în legea și regulamentul legii de poliție sanitară-veterinară, cu totul străină de materie. Iar legea de organizare a corpului veterinar, publicată în Monitorul Oficial Nr. 5 din 6 Ianuarie 1926, precum și regulamentul acestei legi publicată în Monitorul Oficial Nr. 70 din 25 Martie 1926, prin art. 31 și 75 dau în competența numai judecătoriiilor de Ocol judecarea contravențiunii în prima instanță la legea mai sus menționată. Deci excepțiunea de incompetență este fără bază.

In fond: Legea și regulamentul de organizare a corpului veterinar prin art. 32 și 76 a dat în competența medicilor veterinari de toate gradele din serviciul Statului dreptul de a constata contravențiunea la susmenționata lege, declarând că procesele verbale dresate de ei au putere introductivă în instanță și doveditoare în justiție, iar dovada contrară nu se poate face, decât prin înscriere în fals.

Față de aceste dispozițiuni categorice susținerea reprezentantului contravenientului, că procesul verbal mai trebuia să fie iscălit și de doi martori este nebazată și nesprijinită pe vre-un text de lege.

Intr'adevăr legiuitorul român, în legiuirile în cari întrebuintează sistemul proceselor verbale, cari fac credință „până la dovada contrară”, ori fac dovadă „până la înscrierea în fals”, nu a pretins nici când, ca și aceste din urmă procese verbale să fie iscălite de doi martori condițiune impusă numai pr. verbale din categoria întâi, adică acelora cari fac credință, „până la dovada contrară.”

Având în vedere, că contravenientul a recunoscut fapta încriminată;

Având în vedere art. 28 din legea de organizare a corpului veterinar și art. 72 din regulamentul acelei legi, apoi că inculpatul este recidivist;
Pentru aceste motive, în numele legii hotărăște:

Condamnă pe contravenientul Zambal Francisc agricultor în comuna Urziceni, județul Sălaj, la o lună închisoare.

Dos. Nr. 4225-1930

Dr. I. Olteanu

Tribunalul Sălaj prin sentința Nr. 4500-1930, a reformat cartea de judecată motivând că în baza art. 77 din legea de poliție sanitară veterinară, procesul verbal trebuia neapărat să fie iscălit de un martor și întrucât acest lucru n'a fost făcut, pr. verbal trebuie considerat ca neexistent, iar inculpatul achitat conf. § 326 pct. 2 prp.

Notă. După cum se poate vedea din motivarea sentinței Zambal Francisc a fost trimis în judecată pe baza unui proces verbal dresat de medicul veterinar al circumscripției Carei pentru exercitarea ilicită a medicinei vete-

rinare, care pr. verbal nu a fost iscălit de nici un martor. Judecătoria a găsit că susnumitul s'a făcut vinovat de contravențiunea ce i se impută și la condamnat ca recidivist în baza art. 28 legea organizării corpului veterinar combinat cu 72 din regulamentul la una lună zile închisoare. Tribunalul găsiind că procesul verbal este defectuos l'a achitat pe baza paragrafului 326 pct. 2 prp.

Lăsând la o parte faptul că achitarea nu se putea face, conform paragrafului 326 pct. 2 prp., ci conform paragrafului 326 pct. 1 prp., întrucât odată constatată inexistența pr. verbal dela sine se înțelege că contravențiunea este inexistentă să vedem dacă legiuitorul a înțeles ca toate pr. verbale care fac dovada până la înscrierea în fals trebuie anulate dacă nu sunt iscălite de martori și dacă noua lege cere în mod imperativ iscălitura unui martor.

După vechea lege de poliție sanitară veterinară, publicată în M. Of. 199-1912 conf. art. 77 combinat cu art. 228 din regulamentul constatarea contravențiunilor avea loc pe baza unui pr. verbal iscălit de un agent polițienesc sau administrativ, care semna ca martor.

Prin noua lege de organizare a corpului veterinar și regulamentul ei se prevede în art. 32 că pr. verbale de constatarea contravențiunilor la legea și regulamentul său de aplicare încheiate de medicii veterinari de toate gradele au putere introductivă în instanță și doveditoare în justiție proba contrară neputându-se face decât prin înscriere în fals fără însă a mai vorbi de martori.

Din analiza atât a vechei legi cât și a noii legi rămase ambele în picioare cu dispozițiunile lor categorice în părțile neabrogate, fie tacit sau expres trebuie să conchidem că sunt cazuri când procesele verbale de constatarea contravențiunilor cer neapărat prezența unui martor, ambele legi complectându-se una pe alta.

În adevăr poliție însemnând urmărirea unui fapt, constatarea unei contravențiuni la legea de organizare a corpului veterinar se face tot în baza unui drept de poliție și de aceea credem că legea de poliție sanitară veterinară cu legea de organizare a corpului veterinar nu se exclud, ci se complectează.

Urmează de aici că pentru confecționarea pr. verbal va trebui să observăm cu strictete în care lege se încadrează contravențiunea constatată și să ne supunem întocmai imperativelor ei.

În cazul din speță contravențiunea privind exercițiul ilegal al medicinei veterinare, faptă încadrată perfect în noua lege și cum constatarea castrării unui animal este de atributul exclusiv al unui specialist, nu putea legiuitorul să condiționeze existența procesului verbal de iscălitura unui martor, care n'ar fi avut în fond alt rol decât al unui simplu figurant.

Admițând numai pentru discuție părerea că pr. verbal trebuia iscălit de un martor în nici un caz, lipsa acestei iscălituri nu atrăgea nulitatea pr. verbal, ci lipsit fiind de o condițiune esențială pentru a avea putere de dovadă până la înscrierea în fals, rămâne ca cele conținute în el să fie combătute prin martori.

Legea penală fiind de strictă interpretare nulitățile niciodată nu se presupun că există fără un text categoric și cum nicăeri fie în legea de poliție sanitară fie de organizarea corpului veterinar nu se prevede că viciile de formă atrag nulitatea pr. verbal, Tribunalul nu putea să interpreteze această lege cu dispozițiuni din altă lege penală.

Iată de ce credem că sentința judecătorească corespunde mai bine intențiunii legiuitorului și că Tribunalul mai mult a iertat decât a achitat pe contravenient.

I. V.

X X X

Asigurare. — Rată. — Achitare. — Comerciant. — Domiciliu. (Art. 505, pct. 3 c. c. ard. și 93 l. camb.)

In cazul în care plata ratelor de asigurare s'ar face la domiciliul asiguraților, atunci când e vorba de un comerciant, bine cererea de achitare se îndreaptă la locul unde comerciantul își exercită comerțul, deoarece pentru obligațiunile sale de natură comercială, un comerciant răspunde întotdeauna la sediul său comercial.

Curtea, asupra motivelor de casare desvoltate oral, prin care recurenta văduva lui Spitzer Adalbert susține că instanța de apel a comis un exces de putere și o omisiune esențială:

1) Fiindcă nu s'a pronunțat asupra chestiunii dacă agentul încasator al intimatei societăți asigurătoare s'a prezentat sau nu la dânsul spre a-i cere plata ratei scadentei la 1 Decembrie 1924, și

2) Pentru că nu a ascultat martorii: Molnar Vilhelm, Legze Nicolae, Eduard Spitzer și Sebastian Alexandru, ale căror dispozițiuni ar fi fost decisive în cauză; că în fine Curtea de Apel a făcut o greșită aplicațiune în cauză a art. 505 pct. 3 c. com. și a art. 4 din condițiunile generale de asigurare, menționate pe dosul poliței de asigurare, întrucât termenul pentru plata ratei semestriale, nu mai era acel prevăzut de aceste texte, fiindcă potrivit unui uz constant, plata ratelor se făcea totdeauna la cererea agentului încasator, așa că prin acest fapt, făcându-se o derogățiune atât dela obligațiunile legale, în ceia ce privește termenul înlăuntru căruia trebuia să se facă plata, cât și în ceia ce privește locul de executare a obligațiunii plății ratelor care numai era la domiciliul creditorilor, ci la domiciliul debitorului, ea nu poate fi considerată ca fiind în întârziere cu plata ratei din 1 Decembrie 1924, pentru că în acest caz plata nu mai era portabilă la domiciliul recurente, ci querabilă la prezentarea agentului încasator, care însă nu s'a prezentat pentru încasare ratei la domiciliul particular al fostului ei soț, ci numai la acela al prăvăliei comerțului său, unde ea i-a fost refuzată.

Având în vedere că instanța de apel examinând depozițiunile martorilor Aron Fischer, Ignatie König și Adela Furedi, propuși de ambele părți, tocmai în scopul de a se stabili dacă cele alegate de reclamantă sunt exacte, constată în fapt că potrivit unui uz neschimbat al intimatei societăți, plata ratelor se face într'adevăr totdeauna numai la domiciliul asiguraților și la cererea agentului încasator al societății asigurătoare, așa că prin acest uz, părțile au derogat în mod neîndoios dela dispozițiunile art. 505 punctul 3 c. com. și dela acelea înserate la punctul 4 din condițiunile generale de asigurare de pe dosul poliței de asigurare.

Considerând că prin motivele de casare, însăși recurenta reclamantă recunoaște că agentul

încasator al intimatei societăți s'a prezentat la sediul prăvăliei fostului ei soț, Spitzer Adalbert spre a-i cere ultima rată de asigurare cu scadența la data de 1 Decembrie 1924 dar că acesta a refuzat să i-o plătească pe motiv că această plată trebuia să-i fie cerută la domiciliul său particular, iar nu la domiciliul unde își avea prăvălia și își exercita comerțul său;

Considerând că în cauză fiind vorba de un comerciant, bine intimata societate asigurătoare a reclamat plata ultimei rate de asigurare, la sediul unde fostul soț al recurente, își avea prăvălia și își exercita comerțul său, deoarece pentru toate obligațiunile sale de natură comercială, un comerciant răspunde totdeauna la sediul său comercial și în speță este necontestat vorba de un act de comerț, deoarece art. 258 punctul 4 c. com. ard. dispune ritos, că întreprinderile de asigurare sunt de comerț.

a omis să se pronunțe asupra faptului dacă agentul încasator al intimatei s'a prezentat sau nu la asigurat, ca să-i ceară plata ratei scadentei la 1 Decembrie 1924, totuși această omisiune nu este esențială, de natură să schimbe soluțiunea procesului, deoarece prin motivele sale de casare, însăși recurenta arată că agentul încasator s'a prezentat pentru încasare la prăvălia asiguratului, dar că acesta i-a refuzat plata ratei scadentei dela 1 Decembrie 1924;

Considerând că instanța de apel nu a comis nici un exces de putere atunci când a respins cererea recurente de a se audia noi martori, care era inutilă în cauză, fiindcă însăși recurenta recunoaște că deși agentul încasator al societății asigurătoare s'a prezentat pentru achitarea ultimei rate la sediul comercial al asiguratului, acesta totuși a refuzat această plată.

Că dar, întrucât în cauză nu a fost comisă o violare a convenției părților și nici un exces de putere sau omisiune esențială, motivele de casare sunt nefondate și recursul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul ca nefondat.

(Cas. II. Dec. Nr. 701 din 15 Mai 1929).

X X X

Creanță cambială. — Compensațiune. Cazuri în care se produce (Art. 94 l. camb. ardeleană).

Potrivit dispozițiunilor art. 84 din legea cambială în vigoare în Ardeal, compensațiunea nu operează decât în cazurile în cari debitorul ar produce o creanță cambială reală ajunsă la scadență, sau o creanță stabilită în numerar prin hotărâre judecătorească definitivă, iar nu și în cazul când debitorul se mărginește a invoca o datorie ce putea fi constatată din verificarea registrelor părții adverse.

Curtea, asupra motivului de recurs: Violarea art. 93 și 94 din legea cambială și exces de putere.

Onor. Curte de Apel deși stabilește că cambiiile acționate de reclamantă au fost cambii de acoperire, și că între părțile litigante afară de afacerea cu grâul mai există și o afacere cu brânză,

nelichidată, totuși n'a luat în considerare cererea cu grâul, să fie compensată cu pretențiunea mea, ca eventuala datorie rezultând din afacerea față de reclamantă, rezultând din afacerea cu brânză.

Astfel fiind, deciziunea Onor. Curți a fost dacă cu violarea art. 93 și 94 din legea cambială și prin exces de putere.

Intr'adevăr art. 94 al legii cambiale, prevede că compensarea creanțelor reciproce se poate face numai dacă debitorul are contra reclamantului creanță cambială reală scadentă, sau în numerr, stabilită prin hotărâre judecătorească definitivă, ori prin tranzacție judecătorească.

Acest text presupune însă că prima cambie acționată de creditor este o cambie regulată, care dela origine a fost complectă, unde reclamanta singură a complectat scadența cu data care-i convenea.

Căci dacă unei cambii regulate nu i se poate opune în compensație decât o altă creanță cambială reală, nu tot astfel se prezintă situațiunea când prima cambie a fost arbitrar complectată cu scadența ce i-a convenit creditorului, în disprețul răfuelei de făcut ce ar exista între el și debitor, și aceasta în cazul când cambiile nu au fost remise decât spre acoperirea eventualului sold ce ar rămâne în favoarea sa.

Art. 93 din legea cambială, de altfel prevede că între părți, atari excepțiuni sunt admisibile.

În speță, Onor. Curte stabilind că între mine și reclamantă au fost legături de cont curent referitoare la două afaceri, și anume la aceia cu grâu și la aceia cu brânză, ar fi trebuit să constrângă pe reclamantă să prezinte în original registrele comerciale, căci în acel caz s'ar fi văzut că din afacerea cu brânză, eu sunt acela care am pretențiuni față de reclamantă și deci era cazul ca cele două datorii să se compenseze.

Pe de altă parte, stabilind că eu am emis cambiile pentru acoperirea contului curent, atâta timp cât afacerile dintre noi n'au format obiectul unei socoteli definitive, reclamantă nu avea dreptul să complecteze cambiile cu scadența ce-i convenea.

Având în vedere că prin deciziunea atacată cu recurs, se constată că recurentul pârât a vândut un vagon de grâu intimitei reclamante, pe care însă neputându-l livra în schimbul prețului primit, părțile au stornat vânzarea și în loc de restituirea prețului, recurenta a dat intimitei cu titlul de împrumut, pe lângă un act ipotecar de garanție două cambii de acoperire în alb, pentru sumele de bani prevăzute într'un extras de cont curent, la care el s'a învoit a-i plăti o dobândă și un comision de 1 la sută asupra valorii întregii afaceri; că între recurent a mai existat într'adevăr în afară de vânzarea grâului și o altă afacere privitoare la vânzarea unei cantități de brânză, însă între aceste afaceri nu a fost nici o conexitate, fiecare din ele fiind încheiată independent una de alta.

Considerând că atât în fața Curții de Apel, cât și astăzi prin motivul de recurs, recurentul pârât susține că instanțele judecătorești sunt dator să opereze compensațiunea celor două datorii existente reciproc între părți, din moment ce prin prezentarea registrelor intimitei s'ar fi putut ușor constata că și intimata îi datora lui o sumă de bani rezultând din cea de-a doua afacere, privind vânzarea unei alte cantități de marfă specificată mai sus.

Considerând că în conformitate cu art. 94 din legea cambială în vigoare în Ardeal, compensațiunea creanțelor reciproce nu se poate opera, decât numai atunci când are față de reclamant o creanță cambială reală scăzută, sau o creanță constatată în numerar printr'o hotărâre judecătorească definitivă, sau o tranzacțiune judecătorească.

Că potrivit dispozițiilor acestui text, compensațiunea cerută de recurent, nu poate dar să opereze în cauză, deoarece compensațiunea nu poate să aibă loc decât numai în cazul dacă debitorul produce o creanță cambială reală ajunsă la scadență, sau o creanță stabilită în numerar prin hotărârea judecătorească, iar nu și în cazul — cum este în speță — când recurentul pârât se mărginește numai să invoace că are o datorie care putea să fie determinată din verificarea registrelor părții adverse.

Considerând că nici motivul privitor la violarea art. 93 din legea cambială nu este întemeiat, deoarece în lipsă de stipulațiune contrarie a acestui text, să complecteze cambia cu celelalte clauze esențiale prescrise de art. 3.

Că deci, în cauză nefiind comis un exces de putere și nici o violare a art. 93 și 94 din legea cambială ardeleană, motivul de casare este nefondat, și recursul urmează a fi respins.

Văzând și cererea de cheltueli de judecată și apreciind, pentru aceste motive, Curtea respinge recursul ca nefondat.

(Cas. III. Dec. Nr. 718 din 16 Maiu 1929).

X X X

Copil natural. Acțiune pentru cheltueli de boală și întreținere. Martori. Jurământ. Nedovedire. Respingere. Recurs. Neviolarea legii. Art. 270 și 371 procedura penală.

In fapt: Prin sentința No. 833 din 928 a Trib. Târnava-Mică, atacată cu recurs, s'a admis apelul și s'a respins acțiunea, admisă de judecătoria Dumbrăveni prin cartea nr. 640 din 1928 privitoare la cererea făcută de Maria Bayer din comuna Nadeș 59 contra lui Mihail Both din aceeași comună, ca în calitate de tată natural al copilului Mihai pe care l-a născut la 19 Septemvrie 1927, în urma legăturilor cu acesta, să fie obligat a-i da 800 lei cheltueli de boală, iar cu titlu de întreținere pentru copil, 400 lei lunar cu începere dela data nașterii până la vârsta de 14 ani.

In drept: Pentru a hotărâ astfel, instanța de apel motivează în fapt că nici un martor nu a declarat precis că, în timpul concepțiunii, Both Mihail ar fi avut raporturi cu recurenta, ci pe înti-

mat recurenta l-a arătat ca autor al copilului târziu, după ce s'a stabilit starea de graviditate; mai motivează că, parte din martorii ce au declarat, le știau din gura recurentei, pe lângă că nici unul nu a furnizat vre-un element care să ducă la convingerea că Both Mihail este autorul copilului.

Maria Bayer pretinde că instanța de apel a violat art. 270 și 371 pr. p. și a interpretat greșit depozițiile martorilor.

Atunci când instanța de fond, pentru completarea probelor administrate în scopul de a-și face deplină convingere pentru rezolvarea litigiului, recurge la jurământul supletoriu al unei părți, cum a procedat în speță, procedarea aceasta nu constituie o violare și greșită interpretare a probelor, ci tocmai o întregire a lor și o bună aplicare a legii.

În speță, Tribunalul Târnava-Mică pe lângă că motivează arătând, că concluzia care se impune din depozițiile martorilor nu duce la dovedirea ca întemeiate a alegațiilor reclamantei recurente și instanța de apel ar fi putut admite apelul numai pe baza acestor depoziții, dar mai recurge și la jurământul dat și prestat de pârâtul intimat.

Astfel fiind, recursul este neîntemeiat.

(C. A. Târgu-Mureș, Dec. N. C. 1106-15 din 1929.

X X X

Cambie. — Semnătură. — Declarare în fals. — Verificare de scripte. — Dacă mai e admisibilă.

a) *În conformitate cu art. 137 pr. p. partea care nu se constituie parte civilă nu are dreptul a face opoziție contra ordonanței de neurmărire a judecătorului de instrucție, așa că față de o astfel de parte în proces, ordonanța urmează a fi considerată ca definitivă.*

b) *Din moment ce partea alesese calea declarării în fals contra semnăturilor de pe cambii, nu mai putea să recurgă la o nouă verificare de scripte pentru stabilirea falsului, întrucât o astfel de probă, tinzând să răstoarne constatarea cuprinsă în rapoartele de expertiză efectuate de experții tehnici, era inadmisibilă.*

Curtea, asupra motivului I de casare: 1) Exces de putere și violarea art. 137 pr p.

În adevăr, am fost chemat în judecată de către căpitanul administrator Alex. Mitran, pe motiv că i-ași fi datorând pe bază de cambii lei 33.000, iar judecătoria Ocol. București Rural prin cartea de judecată cambială No. 3 din 1928 a admis acțiunea, deși eu tăgăduisem că ași fi dat sau ași fi semnat vre-o cambie reclamantului și cu toate că cerusem ca raportul de expertiză ce se întocmise în cauză să fie înlăturat pe considerațiunea că expertul N. Stăncescu a fost numit după cererea reclamantului fără chemarea mea, iar la întocmirea raportului nu fusesem citat conform art. 218 pr. civ. Am apelat la această carte de judecată, am arătat împrejurările de mai sus, iar Tribunalul mi-a înlăturat cererea de anularea expertizei și numirea unui alt expert pe considerațiunea că trebuia să mă înscriu în fals împotriva

acestor cambii. M'am înscris în fals, iar afacerea a fost trimisă Cabinetului V. Instrucție Tribunalul Ilfov, care a dat ordonanță de neurmărire.

Intemeiat pe această ordonanță, reclamantul a cerut Tribunalului punerea procesului pe rol, iar la ziua judecăței a obiectat că nu se poate pași la judecarea cererei până ce ordonanța de neurmărire nu va fi rămas definitivă, eu fiind în termen ca să fac apel. Tribunalul îmi înlătură obiecțiunea mea pe considerațiunea că eu nesocotindu-mă parte civilă nu mă puteam prevala de apel împotriva acestei ordonanțe, întrucât ar fi inadmisibil. Instanța de fond judecând astfel a violat art. 137 proc. pen. și a comis exces de putere pentru motivul că chestiunea, dacă apelul meu era sau nu admisibil, nu era în căderea sa de a judeca, ci numai Camera de punere sub acuzare.

Având în vedere că din sentința No. 1923—1928 atacată cu recurs, se constată că Alexandru Mitran, chemând în judecată pe I. Moldoveanu pentru suma de lei 33.000, pe baza a patru cambii, judecătoria de Ocol Rurală București, prin cartea de judecată Nr. 3 din 1928 și pe baza expertizei grafice făcută în cauză, constată că semnăturile de pe cambii, contestate de pârât, sunt originale și în consecință admite acțiunea; că făcându-se apel de către pârât, acesta a declarat în fals semnăturile de pe cambii și dosarul a fost trimis judecătorului de instrucție al Cab. V. Ilfov, care în urma raportului de expertiză grafică făcută de N. Ban, constată că semnăturile, cât și scrisul de pe cambii sunt ale pârâtului, dându-se ordonanță definitivă de neurmărire.

Că în urmă, Tribunalul judecând apelul îl respinge ca nefondat.

Având în vedere că, pentru a ajunge la această soluțiune Tribunalul, în legătură cu motivul I de casare, înlătură susținerea apelantului că ordonanța definitivă de neurmărire dată de către judecătorul de instrucție, nu poate fi considerată definitivă întrucât conform art. 137 proc. pen., partea poate ataca ordonanța cu opoziție la Camera de punere sub acuzare.

Considerând, că în conformitate cu art. 137 proc. pen. partea care nu se constituie ca parte civilă nu are dreptul a face opozițiune contra ordonanței de neurmărire a judecătorului de instrucție, astfel că față de o astfel de parte în proces, ordonanța urmează a fi considerată ca rămasă definitivă.

Că așa fiind, și întrucât în speță Tribunalul a constatat în fapt că apelantul I. Moldoveanu nu s'a constituit ca parte civilă, cu drept cuvânt și fără a viola art. 137 citat, a respins obiecțiunea sus arătată a apelantului.

Că deci, motivul I de casare este nefondat;

Asupra motivelor II și III de casare:

2) Violarea art. 171 proc. civ. și exces de putere cu violarea dreptului de apărare.

Am arătat Tribunalului că chiar dacă ar fi definitivă ordonanța judecătorului de instrucție, ea nu constituie un act de jurisdicție contencioasă

în civil și cu putere de lucru judecat, și ca atare în ceea ce privește tăgăduirea acestor polițe, Tribunalul nu este legat de expertizele făcute în mod viciat și fără chemarea mea, atât la judecătoria de Ocol cât și înaintea judecătorului de instrucție, punând să le înlăture și să purceadă la verificarea de scripte chiar Tribunalul și să constate că mi s'a făcut o nedreptate strigătoare prin faptul că mi se atribue mie cambiile în litigiu, întrucât nici măcar pe departe nu se apropie semnătura de pe cambii cu cele semnate de mine în actele autentice produse ca scripte de comparație.

Tribunalul îmi înlătură această apărare a mea pe unica considerațiune că eu alegându-mi calea declarării în fals, soluționată în defavoarea mea, nu a-și putea să răstorn constatatarea unor experți tehnici în materie. Tribunalul hotărând astfel, violează art. 171 proc. civ., comite un învederat exces de putere și-mi violează dreptul de apărare căci din moment ce ordonanța judecătorului de instrucție nu era definitivă, nu se putea trage nici o consecință din ea și chiar dacă ar fi fost definitivă, ea nu putea să constituie lucrul judecat împotriva mea în civil, cel mult în penal ar fi fost un act de jurisprudență penal supus confirmării sau infirmării de către instanțele respective, iar Tribunalul de Comerț era cel dintâi chemat ca să purceadă singur la verificare, expertizele nefiind obligatorii pentru instanțele judecătorești.

3) Nemotivare. Am cerut ca Tribunalul să procedă singur la verificarea de scripte, totuși îmi respinge această probă pe motivele arătate mai sus, cum și pe considerațiunea că proba ar fi inadmisibilă în materie cambială, fără să arate și să motiveze pe ce considerațiuni de drept și de fapt îmi înlătură această dovadă, când înscrisul denumit cambie, este un act sub semnătură privată care nu face dovada prin el însuși, conform art. 1173 și 1174 c. civ. dela care nu s'a derogat prin nici un text de lege.

Având în vedere că în legătură cu aceste două motive de casare, Tribunalul înlătură cererea apelantului cu privire la o nouă verificare de scripte pentru stabilirea falsului de pe cambii, motivând că din moment ce s'a ales calea declarării în fals, nu se poate recurge la un nou sistem de probe ca să răstoarne constatatarea unor experți, o astfel de probă fiind inadmisibilă în materie cambială.

Considerând că art. 171 proc. civ. prevede că dacă nu este loc la judecata penală, judecătorii vor proceda la comparația scriptelor și vor hotărâ asupra primirei sau respingerii actului, după ce vor asculta apărările părților.

Considerând că în speță, precum s'a arătat mai sus, s'a constatat de judecătorul de instrucție că nu este caz de urmărire penală, iar Tribunalul pe baza expertizelor grafice făcute în speță și-a făcut convingerea că semnăturile de pe cambie sunt ale lui Moldoveanu.

Că deci, Tribunalul a avut elemente suficiente de apreciere din care și-a făcut deplina sa convingere despre veracitatea semnăturii de pe

cambii, astfel că în suverana sa apreciere, a putut înlătura cu drept cuvânt cererea apelantului de a se face o nouă verificare de scripte.

Că astfel fiind, din moment ce apelantul alesese calea declarării în fals contra semnăturilor de pe cambii, numai putea să mai recurgă în urmă la o nouă verificare de scripte pentru stabilirea falsului, întrucât o astfel de probă care tindea ca să răstoarne constatatarea cuprinsă în rapoartele de expertiză efectuate de experți tehnici, era inadmisibilă în materie cambială.

Că dar, motivele 2 și 3 de casare sunt și ele nefondate, iar recursul urmează a fi respins ca atare.

Văzând și cererea de cheltueli de judecată și apreciind; Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul.

(Cas. III. Dec. Nr. 823 din 3 Iunie 1929)

X X X

Deși prin art. 188 proc. civ. ard. se prevede că reclamantul nu-și poate modifica acțiunea, decât cu asentimentul pârâtului, totuși la punctul 2, același art. prevede că nu este modificare atunci când reclamantul își mărește sau micșorează acțiunea în privința obiectului principal sau a accesoriilor, sau își extinde cererea și asupra accesoriilor nepretinse prin petiția introductivă de instanță.

Considerentele deciziei:

Asupra motivului I de casare, prin care recurentul susține că instanța de apel a comis un exces de putere și o violare a art. 188 pr. civ., fiindcă deși intimatul și-a schimbat obiectul acțiunii sale, prin faptul că a renunțat de a mai cere reintegrarea și daunele, solicitând numai leafa până la data pensionării sale, care a intervenit posterior acțiunii de permutare, totuși Curtea de Apel, contrar dispozițiilor textului citat și a protestului său, i-a admis acțiunea în felul cum a fost schimbată;

Având în vedere că, din deciziunea atacată cu recurs, se constată că intimatul și-a redus oral în instanță acțiunea sa numai la accesoriile privind indemnizațiile de chirie și mutare, plus leafa pe timpul cât n'a fost plătit, pe motiv, că posterior permutării sale, fiind pensionat pentru limită de vârstă, el nu mai putea cere reintegrarea cu daune; că, în această împrejurare, recurentul socotind această cerere a intimatului drept o schimbare de acțiune, s'a opus și a cerut respingerea ei ca atare;

Considerând că, în conformitate cu art. 188 proc. civ. ard., după ce s'a dat cuvântul părților în fond, reclamantul nu mai poate să-și modifice acțiunea, decât numai atunci când însuși pârâtul consimte la această schimbare, fie în mod expres, fie prin faptul că a intrat în discuțiunea orală a acțiunii modificate, fără ca să fi făcut vre-o obiecțiune;

Considerând însă că, chiar și în cazul când pârâtul se opune, art. 188 pct. II, prevede că de asemenea nu este schimbare de acțiune, dacă reclamantul își mărește sau micșorează acțiunea în privința obiectului principal sau a accesoriilor, sau își extinde cererea și asupra accesoriilor, ne-

pretinse prin petiția introductivă de instanță;

Considerând că, Curtea de Apel nu a comis un exces de putere și nici o violare a art. 188 pct. 2 proc. civ. ard., atunci când a admis acțiunea intentată de intimat, întrucât lea și indemnizațiile pentru chirie și mutare, fiind accesorii, intimatul a putut legal ca să-și reducă pretențiunile sale numai la aceste accesorii, fără ca în cauză să se fi produs o schimbare de acțiune în sensul art. sus citat;

Că dar motivul prim de casare fiind neîntemeiat recursul se respinge.

(Cas. III Dec. Nr. 18-1931).

X X X

Competința tribunalelor române. — Litigiu în care un străin este chemat în judecată. — Abrogarea art. 13 din legea naturalizării. Dacă această abrogare poate fi considerată, sau nu, ca o inadvertență. — Soluție negativă. (Art. 54 l. naționalității).

Art. 54 din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității; arătând precis că abrogă articolele 6—20 inclusiv din codul civil, nu este nici o rațiune sau considerațiune temeinică de a crede că această abrogare nu cuprinde și art. 13 privitor la competența tribunalelor române în litigiile dintre români și streini. Textul fiind clar și nesusceptibil de interpretare, nu se poate atribui legiuitorului altă intențiune decât aceia care rezultă din el, altfel — sub cuvânt de interpretare — s'ar ajunge la modificarea legii, ceea ce e inadmisibil.

(Cas. III. Dec. Nr. 734, din 7 Maiu 1930).

X X X

Autoritate de lucru judecat. — Hotărâre penală de achitare. Nu are putere de lucru judecată față de o acțiune în daune bazată pe un delict sau quasi-delict.

Hotărârea penală prin care inculpatul este achitat pe motiv că faptele puse în sarcina lui nu întrunesc condițiile unei infracțiuni prevăzute de legea penală, nu împiedică instanța civilă să examineze din nou aceste fapte, spre a vedea dacă ele nu constituiesc un delict sau un quasi-delict.

Rațiunea acestui principiu este că, în acest caz nu există posibilitate de contradicțiune între hotărârea civilă și cea penală, deci posibilitatea de a atinge autoritatea de lucru judecat rezultând din hotărârea penală, deoarece pentru ca un fapt să constituie un delict sau quasi-delict civil, motivele nu sunt identice cu acelea pe cari legea penală le cere pentru existența unei infracțiuni, și prin urmare același fapt poate să nu constituie infracțiunea, dar să ia calificarea juridică de delict sau quasi-delict civil.

În speță, instanța penală achitând pe recurent de delictul de sechestrare de persoană, pe motiv că faptele puse în sarcina lui nu întrunesc elementele delictului, a examinat acele fapte numai din punct de vedere al legii penale.

Astfel fiind, Curtea de Apel a fost în drept, cu ocaziunea procesului civil, să examineze din nou aceleași fapte, spre a vedea, ceea ce a și con-

statat, dacă ele nu constituiesc o violență în sensul legii civile din partea recurentului, asupra consimțământului intimatului, în vederea constrângerii acesteia la contractarea vânzării, care să aibă de efect anularea vânzării pentru viciu de consimțământ.

Prin urmare, nu se poate vorbi de violarea autorității de lucru judecat, rezultând din hotărârea penală, care are autoritate numai în privința inexistenței delictului de sechestrare de persoană.

(Cas. I, Dec. Nr. 582 din 10 Februarie 1930).

X X X

Proba cu martori. — Incuviințarea ei printr'un jurnal anterior. — Revenirea instanței asupra administrării acestei probe. — Apreciere suverană. Motivare. (Art. 276 pr. c. a.). — Cambie domiciliată. — Inutilitatea protestului.

a) Jurnalul, prin care instanța de judecată incuviințează citarea și ascultarea de martori, nu obligă instanța să administreze neapărat această dovadă, fiind suficient să motiveze că proba este inutilă și că nu mai este nevoie de audierea martorilor, ceea ce rezultă formal din dispozițiunile art. 276 pr. civ. ardeleană.

b) Protestul nu este necesar atunci când cambia este domiciliată și persoana trasului nu a fost numită deosebit ca domiciliatară, sau când domiciliatarul este totodată și posesorul cambiei.

(Cas. III. Dec. Nr. 793, din 16 Maiu 1930).

X X X

Cărți funduare. Intabulare în. Rectificări. Radieri. Condiții de efectuare.

Din dispozițiunile paragraf. 168 P. C. F. rezultă că după ce s'a efectuat intabularea, nu se mai poate face pe baza acestui text de lege decât rectificări în sensul al. II, iar nu radieri, deoarece s'ar induce în eroare terțe persoane cari pe baza celor înscrise în cartea funduară ele au dobândit drepturi pe cari nu le mai pot pierde.

Prin urmare, întrucât în speță, judecătoria a procedat la data de 29 August 1926 la radierea unei întabulări efectuată la 24 Mai 1925, bine Tribunalul a anulat acea deciziune de radiere, de oarece conform dispozițiunilor sus arătate, această operațiune trebuie efectuată imediat adică dacă eroarea s'ar fi observat chiar la intabulare.

(Cas. I dec. 203 din 31 Ianuarie 1930.)

X X X

Sucesiune. Procedura de trimitere în posesie. Normele prevăzute de pr. c. din Ardeal. Aplicație.

Potrivit dispozițiunilor paragrafului 85 din legea XVI din 1894, cu privire la procedura de moștenire în Ardeal, se va îndruma la proces partea care nu posedă față de partea care se află în posesiunea moștenirii, în care caz conform paragrafului 46 din aceeași lege judecătoria va fixa și un termen de 30 până la 60 zile, când partea îndrumată este obligată să intenteze acțiunea, iar conform paragrafului 87 dacă nu se introduce acțiunea în termenul fixat, judecătoria va preda moștenirea fără a ține seamă de pretențiunile

asupra cărora s'a făcut îndrumarea la proces.

Prin urmare, întrucât Tribunalul a constatat că averea def. lăsată fără testament, este în posesiunea intimă și că recurenta care conform paragrafului 85 din sus zise lege a fost îndrumată la proces în termen de 30 zile, cu drept cuvânt a confirmat hotărârea dată de judecătoria prin care s'a predat intimă întreaga avere succesorală din moment ce a stabilit că recurenta în termenul fixat de judecătoria n'a întentat acțiunea la care a fost obligată.

(Cas. I. dec. 12 din 10 Ianuarie 1930.)

JUDECĂTORIA MIXTĂ LUGOJ

Nr. 11.232/1930.

CITAȚIE PRIN PUBLICAȚIUNE

Judecătoria mixtă Lugoj aduce la cunoștința generală că în procesul reclamantului Ludovic Rapp din Lugoj contra pârâtei Elisabeta Dr. Szedlak fost dom. în Lugoj pentru evacuarea locuinței și 5600 lei chirie restantă, a fixat termenul de constituirea procesului și dezbateră fondului și a somat părțile să se înfățișeze în ziua de 4 Iunie 1931 orele 8 a. m. în localul ei oficial camera Nr. 16, iar pentru pârâta Elisabeta Dr. Szedlak care se află în loc necunoscut a numit de curator pe avocatul Dr. Alexandru Husz din Lugoj.

Instanța somează pe pârâtă ca la termenul de mai sus să se înfățișeze personal sau prin împuternicit, pentru că în caz contrar curatorul va proceda în locul ei.

Lugoj, la 8 Aprilie 1931.

L. S.

ss. Dr. Maior.

Pentru conformitate:

ss. Miclici, impegată.

JUDEC. RURALĂ TG.-LĂPUȘULUI Secția cf.
Nr. 1491/1930 cf.

EXTRAS DIN PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

La cererea de executare făcută de urmăritorul Succ. lui Kornreich Emanuil contra urmăritului Kuhajda Andrei dom. în Târgul-Lăpușului

Judecătoria:

a ordonat licitațiunea execuțională, în ce privește imobilele situate în omuna Târgul-Lăpușului circumscriptia judecătoriei rurale Târgul-Lăpușului cuprins în cf. a comunei Târgul-Lăpușului Nr. coalei cf 1338 sub Nr. de ordine A. și Nr. top. 524 casa și grădină în preț de strigare de 100.000 lei pentru încasarea creanței de 8127 lei capital și accesorii; precum și pentru încasarea creanței de 3010 lei cap. și acc. lui Fuchs Iacob dom. în Târgul-Lăpușului, și pentru creanță de 452 lei cap. și acc. lui Breuer Iuliu.

Licitațiunea se va ține în ziua de 29. luna Maiu anul 1931. ora 9. în localul oficial Nr. 13.

Imobilul ce va fi licitat, nu va fi vândut pe un preț mai mic decât 80 la sută din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10 la sută din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauție socotite după cursul fixat în § 42 legea LX. 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX. 1881; § 21 legea XL. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ 25. XLI. 1908.)

Data în Târgul-Lăpușului, la 13. Decembrie 1930.

L. S.

judecător: *Trissonimo* ss.
pentru conformitate:
Marton ss. impiegată.

JUDECĂTORIA MIXTĂ LUGOJ

Nr. 334/1931.

DECIZIUNE

La cererea lui Ioan Wenzel loc. Lugoj, în virtutea art. 750 din legea I:1911, instanța pornește procedura, emitând publicațiunea, pentru anularea următorului document, despre care se afirmă că s'ar fi pierdut „Documentul pierdut” Libel de depunere eliberat de sucursala Băncii Șvăbească (Băncile Unite a Banatului) filială Lugoj de sub Nr. 994 folio 237—II în valoare de 26.219 lei sumă depusă și acc.

Deci instanța invită pe posesorul documentului amintit, ca în termen de un an dela inserarea a treia a publicațiunei în Ardealul Juridic Cluj, să prezinte documentul la instanță, pentru că în caz contrariu instanța îl va declara nul, dacă petiționarul va cere aceasta din nou și termenul de mai sus arătat va fi expirat.

Totodată, la cererea petiționarului, instanța ordonă firmei Băncile Unite Bănățene S. A. Lugoj, ca în baza documentului să nu mai presteze nimic până la alt ordin judecătoresc; o face atentă că prin consemnarea judecătorească își poate îndeplini obligațiunea.

Instanța afișează această publicațiune pe tabla publicațiunilor până la expirarea termenului de publicare, și o înmânează petiționarului, invitându-l s'insere de trei ori în Ardealul Juridic Cluj apoi în ziarele *Lugoscher Zeitung* din Lugoj, justificând publicarea cu exemplarele ziarelor cel mai târziu odată cu înaintarea cererii pentru declararea anulării.

Lugoj, la 17 Februarie 1931.

Dr. Maior m. p. șefjudecător.
ss. Miclici, pentru conf. imp.

» FRIGIDAIRE «

**Mai rece ca gheața
Mai eficient ca gheața
Mai sănătos ca gheața**

Frigul pentru nevoile casnice,
comerciale și industriale pro-
dus în mod automat pe cale
electrică. Pentru demonstrații
vă stă cu plăcere la dispoziție

AUTOMECHANICA S. A. CLUJ

**Strada Regina Maria Nr. 10
Calea Dorobanților Nr. 18**

Reprezentanța generală:

Leonida & Co. S. A. din București

„Auto-Mecanica” S^ocietate Anonimă

Depozit de cauciucuri.
Piese de schimb și accesorii
Str. Reg. Maria 10
Telefon 2-16 Cluj

**Reprezentanța
generală:**

Garaje, benzină și ulei.
Atelier de reparațiuni
Cal. Dorobanților 18.
Telefon 4-89 Cluj

Leonida & Co. București

Reprezentant al automobilelor

Chevrolet, Cadillac, La Salle, Pontiac și Oakland
renumitele uzini a lui General Motors